

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the
United States.
Issued every day except Sundays
and Holidays.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT

NO. 103. — ŠTEV. 103.

NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 1, 1912. — SREDA, 1. VEL. TRAVNA, 1912.

VOLUME XX. — LETNIK XX.

Nevarnost štrajka na železnicah odvrnjena.

Vprašanje o plačah strojevodij na iztočnih železnicah se bo razpravljalo pred razsodiščem.

SPORAZUM DOSEŽEN.

Po dolgem pogajanju se je posredovalcem preprečiti veliki štrajk.

Posredovalcem zvezne vlade, sodniku Knappu in delavskemu komisarju Neillu, se je po dolgem pogajanju vendar posrečilo, napotiti zastopnike železniških mogotovcev in one železniških strojevodij do tega, da se obe stranki podvržeta razsodbi razsodišča.

V razsodišču bode sedem oseb, katere izvolita obe stranki, in ta sedmiorica imenuje tekom 15 dni nadaljnji pet oseb. Ako v tem pogledu ne bodo mogoče doseči sporazuma, jih izvoli predsednik vrhovnega zveznega sodišča v spoznanju s zveznim trgovskim sodiščem in zveznim delavskim komisarjem.

To razsodišče se boste potem bavilo s zahtevami strojevodij i. dr. Obe stranki se morata podvrači razsodbi, in jo pripoznati za čas enega leta. Po tem roku imatice pravico do 30-dnevne odpovedi. Stroške razsodišča poravnata oba stranki.

Warren Stone, predsednik organizacije strojevodij je izjavil, da je s tem dogovorom odpravljeno nevarnost štrajka, in da se osebki organizacije takoj podajo domov. Sam je odpotoval v Cleveland, O., kjer pripravi vse potrebitno za predstojno konvencijo omenjene organizacije.

POVODENJ.

Še nikdar ni bilo zaznamovati tako visokega stanja vode reke Mississippi.

New Orleans, La., 30. aprila. — Kakor je zagotovil pri prihodu z drugimi člani oblasti E. D. Rownsend, predsednik Mississippi komisije, se po reki Mississippi še ni nikdar prej steklo toliko vode v morje, kakor sedaj. Komisija je imela priliko, se prepričati o velikanski škodi, ki so jo napravile zadnje povodnije. Ker bode konгрès najbrže dovolil se posebej \$1,500,000 za ojačanje nasipov, bode komisija kmalu začela deliti denar, ki ga ima na razpolago.

Morilci bi rad umrl kot katoličan.

Boston, Mass., 30. aprila. — Bivši baptistovski pridigar B. T. Richeson, ki je obsojen v smrtno kazeno radi umora svoje ljubice, hoče pred smrtjo prestopiti v katoliški veri. Morilca je večkrat obiskal v ječi nek katoliški duhovnik.

Denarje v staro domovino pošiljamo:

za \$ 10.35	50 krov
za 20.50	100 krov
za 41.00	200 krov
za 102.50	500 krov
za 204.50	1000 krov
za 1020.00	5000 krov

Poštarna je vstara pri teh svetah. Domu se nekazane svete popoloma izplačajo brez vinjarja odbitka.

Naše denarne pošiljatve izplačuje c. kr. poštni hranilni urad v 11 do 12 dneh.

Denarje nam poslati je najprej višje do \$50.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., N. E.
Cleveland, O.

Izid volitev v Mass. je še jako dvomljiv.

Na republikanski strani si bodoča najbrže morala deliti zmago Taft in Roosevelt.

RAZLIČNA MNENJA.

Na demokratski strani je zmagal Champ Clark nad nasprotnim kandidatom Wilsonom.

Boston, Mass., 30. aprila. — Danes so se vršile v državi Massachusetts predvole, katerih izida pričakujejo posebno republikanski politiki z veliko napetosti. V pozni uru je bilo videti, kakov bi zmagal Taft v večino 1000 do 1500 glasov nad Rooseveltom, toda regularni republikanski tiket 'delegatov at large', ki so bili vsi Taftovi, so Rooseveltovi pristaže porazili. Namestniki 'at large delegatov' so Taf-

V Bostonu je imel Taft večino 647 glasov. Njegovi pristaši so bili danes zvečer mnogenci, da sta dve tretjini izvoljenih delegatov sigurni zanj, toda o polnoči ni bilo od nikoder dobiti natančnejših podatkov. Treba je tedaj počakati nadaljnji poroči.

Pri demokratih je zmagal Ch. Clark nad Wilsonom.

Iz Taftovega glavnega stanu v Washingtonu naznajajo, da je izid še dvomljiv. Iz newyorškega Rooseveltovega glavnega stanu pa naznani pozno ponoči, da je zmagal 'Teddy' v državi Massachusetts z večino 8000 do 12,000 glasov.

Skok iz visočine 2600 čevljev.

Los Angeles, Cal., 30. aprila. — William M. Morton se je dvignil včeraj z zrakoplovem Phil. Parmaecem v letalnem stroju slednjega 2600 čevljev visoko v zrak, in nato je skočil s padobranom v roki iz te visočine dolzi. Padel je kakih 300 čevljev kakor kamenu, predno se je padobran razprostrel. Nato se je lagotno spuščal dol. Parmaec ga je pa medtem obkroževal v svojem letalnem stroju. Morton je prišel na telefonske zice ter padel nato deset čevljev globoko; zadobil je le nekaj majhnih poškodb.

Krvno sovraščvo v Texasu.

Sweetwater, Tex., 30. aprila. — Preteklo noč je bil ustreljen v Coahoma Clayton Black. Ustrelil ga je načrt Bill Echols. Obstača člana rodbin, ki se že dalj časa smrtno sovražita. Black se je moral že trikrat zagovarjati na obožbo, da je poizkusil ustreliti Bill Echols, voditelja nasprotnike stranke, a je bil vedno oproščen. Echols je sedaj pod ključem. Umorjeni Black je bil tako nepreviden, da je šel neoborožen na cesto.

Indianska "princezinja" poročila pisatelja.

Milwaukee, Wis., 30. aprila. — Laura Minnie Cornelius, indianska "princezinja" iz rodu Oneidas, je poročila George Randolph Chesterja, nekega pisatelja. Indianka je visoko naobražena, in je spisala že več dram in romanov iz časov, ko so bili Indijanci še edini prebivalci te dežele.

Meso se podraži.

Cleveland, Ohio, 30. aprila. — Col. A. S. Pickering, tajnik Retail Butchers' Association, preročuje za prihodnje tri meseca zanesljivo površanje cen mesu.

Trije avtomobilisti usmrčeni.

Chicago, Ill., 29. aprila. — Na progi Illinois Central železnice je zadel danes pri North Riverside, chicagskem predmetju, nek osebni v lik v avtomobilu, pri čemer so bile usmrčene tri osebe. Dva druga sta bila težko ranjena.

Oster protest kongresu v korist naseljencev.

Poslala ga je National Liberal Immigration League proti predlogi o dokazilu izobrazbe.

DOBRO UTEMELJEVANJE.

Protest naglaša, da dokazilo o izobrazbi ne prepreči naseljevanja sleparjev in črnorokarjev.

'National Liberal Immigration League' v New Yorku je poslala izoster protest kongresu proti poštenju predlogi, ki zadeve, grofa Berchtolda, teva od naseljencev dokazilo izobrazbe. Po tej predlogi mora eij:

"Dokazilo o izobrazbi nikakor z Italijo so odnosnici povoljni, če ne bode odgovarjalo svojemu namenu. Slepjarjev, ponarejalcev in šalavjev Avstro-Ogrske v okvirju nemarja in črnorokarjev ne bode izključevalo, pač pa priproste, delavje, katerih dežela ta-

Dunaj, Avstrija, 30. aprila. — Splošno pozornost je vzbudila izjava skupnega ministra za zunanje zadeve, Berchtold, pred delegacijami o mednarodnem položaju.

Turški poštni parnik 'Texas' je zletel pri vhodu v pristanišče Smirna v zrak.

MONARHISTI V PORTUGALU.

V Vulcan ladjedelnici v Hamburgu je nastal štrajk. — Katastrofa v japonskem premogovniku.

Razstrelba podmorske mine ubila 140 oseb.

Turški poštni parnik 'Texas' je zletel pri vhodu v pristanišče Smirna v zrak.

Smirna, 30. aprila. — Parnik 'Texas', last Archivologa American Steamship Co., je zadel pri vhodu v zaliv Smirna v neko podmorsko mino. Temu je sledila strahovita razstrelba, nakar se je parnik potopil. Od 156 oseb, nahtajajočih se na krovu, jih je 140 utonilo; devetdesetih je se posrečilo rešitev. Neko drugo poročilo zatrjuje, da je ponosrečilo le 66 oseb. 'Texas' je plul pod turško zastavo, ter je imel na krovu posto iz Carigrada za Levante. Nesreča se je pripetila, ker je zgrešil parnik pravo smer.

Lisbona, Portugalsko, 30. aprila. — Glasom naznani oblastni nahtevanje uprizoriti monarhisti novo vstajo. Poselivo živalno je gibanje v severnih portugalskih pokrajinal. Pri San Gregori, na portugalsko-španski meji, je napadlo oddelki monarhistov carinske uradnike. Zaplenili so več orožja, ter se potem imaknili v glavni stan v La Ganica. Vojni departement je ukazal odpostiliti več v severne pokrajine.

Hamburg, 30. aprila. — Sestiso delavcev tukajšnje Vulkanladjedelnice je zastrajkalo. Bati je, da se štrajkarsko gibanje razširi. Nastal je radi plac.

Tokio, Japonska, 30. aprila. — Strašna razstrelba je razdejala premočniki Hokkaido pri Yubari na otoku Yozo. Zasulo je 280 premočarjev. Po zadnjih poročilih je malo upanja, da bi prišli do še živilih delavcev.

Pariz, Francija, 30. aprila. — Francoska vlada je prepovedala majsko parado delavstva. Čete pa

ričke posadke so štobile strogo

število grških in latinskih knjig, povelje, da zabranijo spredovanje mestu.

Politika miru v Avstriji - podlaga tujčevi peti.

Skupni minister za zunanje zadeve, Berchtold, pred delegacijami o mednarodnem položaju.

"PRIJATELJSKI" ODNOŠAJI.

Zveza Avstro-Ogrske z Nemčijo, ter odnosaji z Italijo. — Za konec laško-turske vojne.

Dunaj, Avstrija, 30. aprila. —

Minister je naglašal, da so odježju brati in pisati, drugače mu nosači med Avstro-Ogrsko in Nemčijo kar najboljši, kar dokazuje (1) dolgotrajna zveza. Tudi

"Dokazilo o izobrazbi" nikakor z Italijo so odnosnici povoljni, če ne bode odgovarjalo svojemu namenu. Slepjarjev, ponarejalcev in šalavjev Avstro-Ogrske v okvirju nemarja in črnorokarjev ne bode izključevalo, pač pa priproste, delavje, katerih dežela ta-

Nadalej je izjavil grof Berchtold, da se trudi obdržati dobro razumevanje z Rusijo. Govor, ki ga namerava v splošnem, bi škodljivo.

Tudi s Francijo so odnosnici povoljni, da se trudi obdržati dobro razumevanje z Rusijo. Govor, ki ga namerava v splošnem, bi škodljivo.

Tudi s Francijo so odnosnici povoljni, da se trudi obdržati dobro razumevanje z Rusijo. Govor, ki ga namerava v splošnem, bi škodljivo.

Govor avstro-ogrškega ministra za zunanje zadeve dokazuje, da je prišla blažena Avstrija v dobo, ko mora ponižno hlapčevati vse drugim vlastem. Podrobnejše iz

pregovoroma o tem jutri na drugem mestu.

Nove izkopine v Pompeju.

Rim, Italija, 30. aprila. — Pri kopanju razvalin mesta Pompej so odkopali sedaj šest hiš. V eni so našli 300 dragocenih bron. V neki drugi, ki je bila sigurna last kakega bankirja, so dobili 3000 ekinov, kakor tudi večje število grških in latinskih knjig.

Pariz, Francija, 30. aprila. — Francoska vlada je prepovedala majsko parado delavstva. Čete pa

ričke posadke so štobile strogo

število grških in latinskih knjig, povelje, da zabranijo spredovanje mestu.

H. K. THAW, MATI IN SESTRA

NEMIRI V ZION CITY.

Med molitvijo je bilo napadenih okoli 200 Zionistov, med temi več žensk.

Zion City (pri Chicagu), Il.

30. aprila. — Včeraj zvečer v pozni uru je prišlo tukaj do velikih nemirov, ki morejo imeti več resne posledice. Nastavljeni nedovoljeni napadli skupino 200 Zionistov, mož in žensk, ko je opravljala svojo pobožnost. Možje in ženske so bile napadene s krepelej: mnogo oseb je bilo težko ranjenih. Med ranjenimi je tudi 50 žensk. Sovraščvo med Zionisti in tovarniškimi delavci je nastalo, ker slednjim ne dovolijo rabotnika.

Zvezna vlada toži berolinsko tvrdko.

Zvezna vlada je naperila tožbo proti tvrdki Karples & Herzberger, ki ima v Berolinu na Nemškem tovarni rokovic in v Glosversville zastopništvo. Civilno-pravdini potom zahteva našo vlada od tožene tvrdke \$100,000.

Stirje alarmi so bili oddani za požar, ki je bila opeharjena na carini.

Požar v nebolicniku.

Včeraj zvečer okoli enajst ure so bili oddani trije alarmi za požar, ki je nastal v dvanajstnadmistrovem Townsend poslopju na 25. ulici in Broadway v New Yorku. O polnoči so imeli

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the

Slovene Publishing Co.

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

JANIKO PLESKO, Secretary.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers: 82 Cortlandt
Street, Borough of Manhattan, New York
City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in	3.00
" pol leta	1.50
" leto za mesto New York	4.00
" pol leta za mesto New York	2.00
Europe za vse leta	4.50
" " pol leta	2.50
" " cetr leta	1.75

"GLAS NARODA" izhaja vsak iz
vzemni nedelj in praznikov.**"GLAS NARODA"**
("Voice of the People")
issued every day, except Sunday and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne
natisnejo.

Denar naj se blagovoli pošljili po —

Money Order.
Pri spremembi kraja naravnkov
prosim, da se nam tudi prejšnje
bilavice naznam, da hitreje najde-
mo naslovnika.Dopisom in pošiljavam naredite ta na-
slov:**"GLAS NARODA"**
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Prvi majnik.

Danes praznuje zavedno delavstvo svoj praznik. Vse, kar je socializem zbulil in nižavah, vstaja ta dan, da pokaže vprsto vsega sveta svojo razredno zavest in svoj ponos. Če ne bi imelo praznovanje prvega majnika drugega pomena, kakor da se delavstvo vsojček mora pripadati svoji vojski.

Jasno ločitev hoče zamazati, izbrisati sovražnik. Odtlačiti hoče armado trpinov od prave poti in meglo zastrieti pravo nalogo.

Po vsem svetu je zatiranje enako. Razloge ima enake in enake name. Po vsem svetu je delavee suženj kapitalizma. Za delavstvo vseh narodov in vseh delavcev je rešitev mogoča le tedaj, če se zruši vladu kapitalizma. Enak in enoten mora biti boj proletarjev brez razlike narodnosti in vele. Proti združenim zatiralec obvelja in zmaga delavstvo le tečaj, če je edino.

Zato je vsa taktika nasprotnikov namenjena enemu glavnemu cilju: Uničiti edinstvo delavstva, tako razkosati njegovo moč in kos za kosom, ko bo osamljen in brez moči, pahniti v staro sužnost in se nazadnje rogati Simsonu, ki si je dal od Delile odrezati lase.

Tudi ta načrt združenih izkorisčevalcev mora ostati brézvšpen, če si delavstvo ohrani zdravznam in počaka svojo mednarodno in medversko solidarnost. Brezposojna vzajemnost vsega delavstva je edino jasmost njevega uspeha. Nezdrobljiva vzajemnost mu daje moč, katere ne more premagati nobena sila sveta.

Ali vsa ta kultura je zlagana. Človeštvo komaj, kaj ve o njej. Mimo nje hodi, skozi njo hodi, uživati je ne more, komaj da opazi kdaj žarek njenega sijaja. Zakaj človeštvo mora delati, delati, delati. Svoje oči mora upirati v stroje, v jame, v knjige; komaj da se vidi, kdaj je zemlja zelenja, kdaj bela.

In tako je všeč gospodarjen tega sveta.

Po R. P.

Varnosti, ki se zbira v globičnih, se tolažijo, da je še daleč do tistega časa, ko začari nebo od požara. Kar se morda zgodi tedaj, ko jih več ne bo, jih ne skribi. Pa vriskajo še glasneje in skrbejo še bolj razudano.

Le včasih se zazdi temu ali onemu, da je med sužnji že preveč upornega duha, preveč človeške zavesti, da se je v nižavah zbral že preveč volje in moči. Tedaj se ne zgane vest, ali zgane se strah. In svet gospodujejoči se zamisliti, kako bi ugonobil nevarnost ter pahlil upornike nazaj v brez-dno.

* * *

Delavstvo je prebilo prvo dobo svojega boja za rešitev. Ko je ženj prvih vzdignil pesti, da so zarožjale verige, kakor usodno zuganje, je planilo gospodstvo pokonev in njegova prva misel je bila, zatrepi vsak pojav nezadovoljnosti, da mine ubogi pari za vse čase pogum in bojevitost. Začela se je perioda progona. Po vseh državah je bil socializmu napovedan boj in sama misel sozializma je bila prepovedana in prokleta. Trumoma so preganjali socialiste iz mest, podili so jih iz dežele, polnili so z njimi zapore in ječe. Države so nastopile kot organizacije kapitalizma; na-sprotnik gospodarskega izkorisčanja je veljal za sovražnika domovine in kot takega so ga pre-ganjali, kar se je dalo.

* * *

Prišli smo v novo dobo socialnega boja: V dobo zaslepjevanja in zagluševanja, varanja in sleparstva. Dva sta glavna nasprotnika v človeški družbi: Kapitalizem na eni strani, na drugi delavski proletariat. To mora biti jasno, sicer je vsak boj za osvoboditev nemogoč. Poznati je treba nasprotnika, tako da se armada ne zmoti, če naleti o polnoči nanj. Med obema vojskama mora biti razločna črta. In vsak vojskoč mora pripadati svoji vojski, le svoji.

Jasno ločitev hoče zamazati, izbrisati sovražnik. Odtlačiti hoče armado trpinov od prave poti in meglo zastrieti pravo nalogo.

Po vsem svetu je zatiranje enako. Razloge ima enake in enake name. Po vsem svetu je delavee suženj kapitalizma. Za delavstvo vseh narodov in vseh delavcev je rešitev mogoča le tedaj, če se zruši vladu kapitalizma. Enak in enoten mora biti boj proletarjev brez razlike narodnosti in vele. Proti združenim zatiralec obvelja in zmaga delavstvo le tečaj, če je edino.

Zato je vsa taktika nasprotnikov namenjena enemu glavnemu cilju: Uničiti edinstvo delavstva, tako razkosati njegovo moč in kos za kosom, ko bo osamljen in brez moči, pahniti v staro sužnost in se nazadnje rogati Simsonu, ki si je dal od Delile odrezati lase.

Tudi ta načrt združenih izkorisčevalcev mora ostati brézvšpen, če si delavstvo ohrani zdravznam in počaka svojo mednarodno in medversko solidarnost. Brezposojna vzajemnost vsega delavstva je edino jasmost njevega uspeha. Nezdrobljiva vzajemnost mu daje moč, katere ne more premagati nobena sila sveta.

Prvi majnik pa je praznik delavskih vzajemnosti, praznik delavske volje in delavske moči... Prvi majnik je praznik zavesti in spoznanja. Zlasti pa je prvi majnik praznik boja. Z združenimi močmi mora delavstvo voditi skupen boj in tako si pribori tudi skupno zmago, ki pomeni osvoboditev vsega človeškega rodu.

Po R. P.

Usodno nasprotje na tem svetu je nasprotje med bogastvom in revščino. Dokler velja to nasprotje, ne more biti sreča, ne more biti blagostanja, ne more biti kulture za človeštvo. Dokler je človeštvo razdeljeno in gospoduječe in zasuhnjene razrede, ni človeštva. Mali manjšini je svet paradiž, ogromni večini, nepreglednim množicam je goreči pekel.

Pekel pa je pod paradižem in plast, ki ju loči, je tanka. Na to so pozabili tisti, ki plešejo in rajo na vrhu v lahkomiseln obresti, misleči, da mora biti njih razudana radost večna kakor suženska pohlevnost zakletih. Zaman je vsako svarilo, zaman vsak klic trpinov. Pod njihovimi nogami je pekel, a ker ne vidijo ognja, ne verujejo vanj. A če se vendar pokaže več znamenj ne

Dopisi.

—

Canonsburg, Pa. — Delavske razmere so tukaj bolj srednje. Klub slabemu času pa na društvem polju prav dobro napredujemo. V treh mesecih je pristopilo k tukajšnjemu podpornemu društvu "Postonjska Jama" št. 138 S. N. P. J. 35 novih članov. Tudi vescina dne 20. aprila je prav dobro izpadla; prebitka je bila \$47 in lahko bi bilo še več, ako ne bi bili preostri zakoni radi opojnih piča. Dovoljeno nam je bilo točiti opojne piča, in sicer pod nadzorstvom policije, katere nam je vzel \$10. Delali smo račun brez krmarja. Misili smo brez nadzorstva police veselico obdržavati, toda ko smo prišli v dvorano, sta bila tako dva policijska tako v dvorani, katera sta izjavila, da so ju lastniki dvoran poslali, da isto varujeta, seveda na naše stroške. Želeti je, da si postavimo lastno društvo dvorano, o kateri se je že mnogo razpravljalo. Bratje in sestre, ako hočemo bolj napredovati, moramo takoj začeti z delom. Že pri prihodnji seji vzamimo to važno reč v razpravo ter začnimo s pozitivnim delom. Ako bomo vedno le govorili, pa niti storili, ostali bomo vedno le tako, kakor smo sedaj. Ako složno nastopimo, da društveni dom, bude tudi kmalu zgrajen, kateri nam bodo nosili v par letih lepo pomoč. Bratje in sestre, na delo! — Ivan Koklič.

častnikov je 750. Od teh jih je 380 Nemecov, 98 Madjarov, 75 Srbov in Hrvatov in 32 Slovencev. Aktivnih mornaričnih uradnikov je 1450, in sicer 710 Nemecov, 50 Madjarov 160 Hrvatov in Srbov ter 95 Slovencev. V primeri z mostom je torej med častniki preveč 78 Nemecov, 4 Madjari, premalo pa 145 Hrvatov, Srbov in Slovencev; med uradniki pa je preveč 355 Nemecov, 120 Madjarov, premalo pa 133 Jugoslovov. Iz teh podatkov sledi, da imajo Jugoslovani v armadi in mornarici premalo častnikov in vojaških uradnikov od VI. do XI. činovniškega reda 2301 moža.

Slika iz vojne.

—

STANJA.

—

Češki spisal Bohumil Brodský.

—

(Dalje.)

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

